

SVINE expressen

August 2015

Indhold

Nyt fra SvineRådgivningen

Pas på dit korn - Dine svins produktivitet afhænger af det!

Det optimale foder – kender du værdien af dit korn?

Enhver landmand bør have en strategi for afsætning/håndtering af sit korn

Nyt fra SvineRådgivningen

Marianne Christiansen og Preben Rohde Rasmussen har pr. 1. august søgt nye udfordringer.

Marianne har fået job som driftsleder ved Driftsfællesskabet Kjargaarden og Preben Rohde Rasmussen som foderkonsulent hos Patriotisk selskab i Odense. Vi er ærgerlige over at miste disse 2 kapaciteter på slagtesvineområdet.

Som erstatning har vi pr. 20/7 ansat Torben Lauridsen, 48 år og nyuddannet Agrarøkonom fra Vejlbj. Torben er tidligere selvstændig svineproducent, men har siden 2003 været driftsleder på forskellige større svineejendomme. Torben overtager Prebens opgaver med råvarestyring & foderhandler samt Mariannes opgaver med sorteringsvægte til slagtesvin.

Pr. 1/10 har vi ansat Pia Sørensen, 29 år og nyuddannet cand. scient. i Agrobiologi. Pia har tidligere arbejdet i svinebesætninger og kommer til at indgå i Fodergruppen. Vi glæder os over forstærkningen på disse områder og ser frem til samarbejdet.

Pas på dit korn - Dine svins produktivitet afhænger af det!

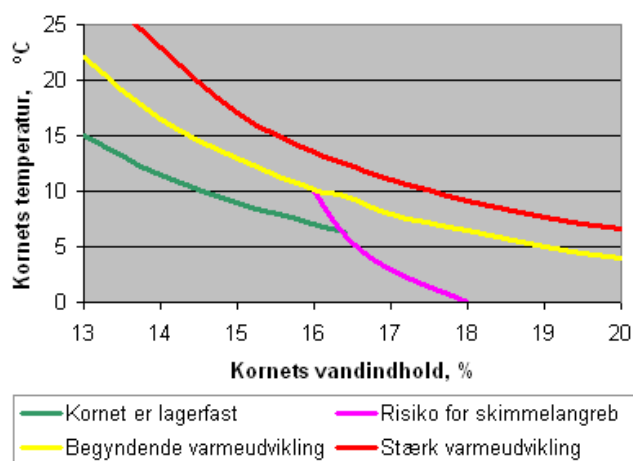

Af produktionsrådgiver Lone Danholt, SvineRådgivningen

For svineproducenter, er kornets kvalitet essentiel for svinenes sundhed og produktivitet. Der ofres normalt stor opmærksomhed på kornets ve og vel i vækstperioden, men en forkert behandling efter høst kan ødelægge kornet i løbet af kort tid. Det er derfor vigtigt, at være opmærksom på opbevaring og tørring af kornet for at bevare kornets kvalitet.

Korn er et levende produkt, der også kræver bevågenhed efter det er høstet. Korntørringsanlæg og siloer skal passes og tilses. Figuren nedenfor viser, at risikoen er størst, hvis høsten er foregået ved høje temperaturer og det ikke har været muligt at køle ned. Selv ved et vandindhold på kun 15 % kan man risikere, at kornet selv tager varme til sig. Korn er et levende produkt der ånder ligesom alt andet levende. Det at ånde producerer fugt, som kan medføre, at kornets vandindhold stiger under opbevaringen. Derfor er det ligeså vigtigt at køle kornet ned, som at tørre kornet.

For at bevare kornets kvalitet ved tørring, er følgende forhold vigtige:

Figur 1. Lagringstemperaturens og vandindholdets indflydelse på kornets lagringmuligheder, kilde: LandbrugsInfo

- **Kornet bør renses før det lægges i lagersilo.** Indeholder kornet mange urenheder fra frø, støv osv. vil vandindholdet ofte være forøget, idet urenhederne indeholder mere vand end kornet. Disse urenheder i kornet fremmer desuden varmedannelse og svampevækst. Urenheder er endvidere med til at øge gennemblæsningsmodstanden i kornet. Kornet bør derfor renses inden tørringen påbegyndes. Kornrensning vil derfor både forbedre kornets kvalitet, og kan reducere tørringsomkostninger.
- **Kornet skal tørres ned i høst.** Her er det vigtigt at være opmærksom på, at kornet skal ned på 14 % vand, før det er lagerfast ved de temperaturer, det normalt lagres ved. Korn med mellem 15 % og 17 % vand, kan meget nemt tage varme og dermed give grobund for svampevækst. Samtidig skal der bruges energi på igen at køle kornet, og der er risiko for at kvaliteten af kornet, kan give problemer, når det anvendes som foder. Korn med 17 % vand skal køles ned til under 10 grader, for at kunne lagres sikkert i 100 dage.
- **Så snart kornet er tørret ned, skal det også køles ned.** Blæseren skal køle, så snart udeluften er 5°C koldere end kornet. På den måde tilføres der ikke vand.
- **Kornet beluftes ca. 1 - 2 gange i løbet af den kolde periode.** Første gang typisk sent efterår når temperaturen er ca. 5°C, og herefter typisk i frostklart vejr med lav temperatur og lav luftfugtighed. Kornets temperatur skal følges i hele lagerperioden. Husk at det er spild af strøm at starte beluftningen, hvis lufttemperaturen ikke er mindst 5 grader lavere end korntemperaturen.

En anden måde at bevare kornets kvalitet på, er ved lagring i gastæt silo, som kan lagre korn med op til 22 % vand. Herved spares omkostninger til tørring. En sikker konservering i gastæt silo kræver, at siloen er tæt. Uafhængigt af hvilket lager der vælges, er det vigtigt, at kornet straks efter høst behandles på en måde, at det stadig er en kvalitetsvare, uanset om det skal sælges eller anvendes til foder i egen besætning.

Det optimale foder – kender du værdien af dit korn?

Af produktionsrådgiver Lone Danholt, SvineRådgivningen

Indholdet af råprotein og fosfor i byg og hvede kan variere med mere end 30 % mellem partier. Derfor skal du kende værdien af dit korn, hvis du anvender hjemmeavlet korn i dine foderblandinger. Vand, protein og fosforindhold kan variere meget, afhængig af høstbetingelser, jordbundsforhold og gødningstildeling. Hvis der anvendes gennemsnitsværdier for råprotein og fosfor i korn, og værdierne reelt ligger på den laveste værdi fra landstallene, kan det resultere i et tab i DB på op til 2 kr. per produceret slagtesvin.

Anvender du hjemmeavlet korn, har du gode muligheder for at kende værdien af dit korn, som giver det bedste grundlag for at tilpasse foderblandingerne optimalt til dine svin. Derfor anbefaler vi, at der tages analyser på alt eget korn. Analyserne er ikke pengene værd, hvis ikke kornprøven er udtaget på den rigtige måde. At en prøve er repræsentativ betyder, at prøven er udtaget på en sådan måde, at alle partier skal have lige store chancer for at indgå i den endelige prøve til analyse. Det kan gøres på følgende måde: I løbet af høsten, bør der for hvert læs korn der lægges i kornlageret, udtages en prøve. Disse prøver samles så for hver silo eller magasin i en beholder, rystes godt sammen, og af disse samprøver udtages ca. 1 kg, som analyseres.

Prøverne kan efterfølgende analyseres på to måder. De kan sendes til kemisk analyse, eller NIT-analyse ved foderstoffet. En kemisk analyse koster ca. 500 - 600 kr. Hvis prøverne analyseres kemisk på laboratorium, skal der analyseres for vand, protein og fosfor med 3 analyser pr. kornart for at få et sikkert resultat. Prøverne kan også analyseres ved foderstoffet ved hjælp af NIT-analyser, som giver svar med det samme. Hvis flere kornarter er blandet sammen i en silo, kan der ikke anvendes NIT-analyser. Hvis kornblandings sammensætning er kendt, kan prøven analyseres kemisk for vand protein og fosfor.

I nogle tilfælde, særligt i våde høstår, kan der være behov for at analysere kornet for toksiner. En toksinanalyse er en billig forsikring mod de skader og nedgang i produktivitet, som toksinerne kan medføre. Når niveauet af toksin kendes, kan de rette forholdsregler tages. Toksinanalysen kan også bruges til at frikende kornet for toksiner. Derved spares omkostninger til toksinbinder, som i nogle tilfælde tilsættes foderet, som en forsikring mod toksiner. Toksinbinder er en dyr løsning, og skal kun anvendes, hvis det er nødvendigt.

I SvineRådgivningen kan vi tilbyde en udvidet analyse til de første 20 landmænd, som ønsker at få analyseret sit korn, uden ekstra analyseomkostninger. Dermed får landmænd, som får analyseret korn gennem os, adgang til analyseværdier for korn baseret på værdier, som stammer fra et gennemsnit i eget område. Vil du høre mere om kornanalyser og prøveudtagning, kan du kontakte fodergruppen hos SvineRådgivningen. Vi kan ordne alt det praktiske omkring korrekt neddeling af prøver, indsendelse af prøver til laboratoriet, modtagelse og behandling af resultater.

Enhver landmand bør have en strategi for afsætning/håndtering af sit korn

Af produktionsrådgiver Torben Lauridsen, SvineRådgivningen

Den strategi man vælger afhænger selvfølgelig meget af, hvordan ens produktion er sammensat og med hyppigere ændringer i omgivelserne kan forudsætningerne hurtigt ændre sig.

Derfor er der en stigende interesse for opbevaringsløsninger, der kombinerer lave omkostninger, stor smidighed, fleksibilitet og gerne kombinerede løsninger. Løsningerne skal give frihed til at håndtere flere foder-/blandestrategier, hel-/delvist kornsalg hvis fordelagtigt, og ikke mindst kombinationen af disse. Et alternativ til fabriksfremstillet foder er brugen af mobilt blandeanlæg, som gør egen kornopbevaring mere indlysende. Strategisk set, skal svineproducenten fremover sikre sig den konkurrencedygtige pris på sit korn ved indbytning, åbne mulighed for at sælge delpartier af særlig god kvalitet, have mulighed for køb af billigt nabokorn og ikke mindst, frihed til at vælge de fodrings-/blandingsmæssige muligheder, der giver den optimale produktionsøkonomi.